

3 dni. Dňa 17. 11. t. r. nás večer odvieďli do väzenia Krajského súdu v Rimavskej Sobote. Viac nás nevypočúvali. Keď som sa pýtal dozorcú, prečo som zavretý, dopovedal mi, „veď sa dozviete“.

Choval som sa inak vždy ticho a pokorne, preto mi telesne neublížili, iných väzňov, ktorí protestovali proti uväzneniu, dozorcovia bili. V tomto väzení nám stravu dávali z domu. Mne jedlo donášala moja žena. Vo väzení nás držali do 17. 12. t. r., teda 4 týždne. Dňa 17. 12. ma odprevadil policajt domov. Moju manželku 3 dni predtým vyzvali, aby si veci zbalila, že sa musíme vysťahovať. Manželka celé naše zariadenie a iné hnutelnosti zabalila. Najali sme si nákladné auto a v sprievode policajta nás vyviezli na hranicu pri kasárňach „Szabadka“. Tam nám zložili nábytok z auta a policajt s nejakým sprievodným listom odovzdal nás čs. pohraničnej finančnej strážii. Pre naše veci došlo vojenské auto z Tisovca a odviezlo nás zdarma k našej dcére do Slovenskej Lupče.

Iného udat' neviem. Túto výpoveď som ochotný aj prisahou potvrdiť.

Prečítané, schválené a podpísané.

D. a h.

Obvodný notár
nečitateľný podpis, v. r.

zapisovateľka
nečitateľný podpis, v. r.

Karol S., v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., č. 2716.

¹ Pozri dok. č. 119

24. december 1938, Bratislava.

Nariadenie Krajského úradu všetkým okresným náčelníkom a policajnému riaditeľovi v Bratislave a v Prešove o konkrétnych krokoch na posilnenie bezpečnosti na demarkačnej čiare s Maďarskom a o zlepšení situácie v pohraničných obciach.

Od prevedenia viedenského rozhodcovského výroku a menovite od zrušenia pohotovosti práporov Stráže obrany štátu sú hlásené z terajšieho pohraničného pásma vážne incidenty a znepokojovanie obyvateľstva pohraničných obcí maďarskými teroristami a vojskom.

Okrem toho bola zistená protištátna agitácia a činnosť podvratných živlov, ktorých výsledkom boli tiež demonštrácie a porušenie verejného pokoja a poriadku.

Z hlásených prípadov je zrejmé, že zo strany bezpečnostných úradov a orgánov nie je venovaná náležitá pozornosť a ostražitosť, nutná práve v terajšej dobe na novej demarkačnej čiare.

Pánom prednostom úradov sa ukladá, aby za súčinnosti styčných dôstojníkov a okresných četníckych veliteľov až do prevedenia definitívnej dizlokácie četníctva a polície upravili strážnu a bezpečnostnú službu náležitým zosilnením pohraničných hliadok z najbližších četníckych staníc. Okrem toho do pohraničnej strážnej služby treba pribrať všetkých evakuovaných a dosiaľ definitívne ešte nezadelených zamestnancov štátnej polície uniformovanej i neuniformovanej stráže bezpečnosti z bývalých štátnych policajných úradov v Komárne, Par-

kane (*Štúrovo*), Lučenci a v Rimavskej Sobotě a policajného riaditeľstva v Košiciach (pokiaľ boli evakuovaní do Spišskej Novej Vsi, Prešova a Michaloviec).

Pri demarkačnej čiare bezpečnostnú a strážnu službu treba upraviť tak, aby stráženie novej hranice bolo vhodne doplnené a zapojené medzi hliadkami finančnej stráže. Súčasne sa treba postarať o bezchybné spojenie s najbližšími vojenskými veliteľstvami a posádkami, aby v prípade prekročenia demarkačnej čiary, či už teroristami, alebo oddielmi pravidelného maďarského vojska, mohla byť rýchlo vyžiadaná pomoc vojenskej správy.

Páni okresní náčelníci sa okrem toho vyzývajú, aby boli podľa možnosti v častejšom osobnom styku s obyvateľstvom pohraničných obcí (i mimo normálnych úradných dní), prevádzali miestne šetrenie o nedostatkoch a sťažnostiach, starali sa o rýchle a účinné odstránenie zistených závad a prekážok, či už komunikačných, zásobovacích, zdravotných atď., lebo už takýto častejší osobný styk pôsobí uspokojivo na občanov, keď sa presvedčia, že vlastní úradní činitelia preukazujú záujem pre ich situáciu a životné potreby. Predovšetkým nech je však venovaná takáto pozornosť obciam, ktoré novou demarkačnou čiarou sú dočasne pozbavené normálnych dopravných spojov a odbytových i nákupných možností. Obyvateľstvo treba povzbudzovať k trpezlivosti, lebo slovenská vláda učinila a učiní v hraniciach terajších technických i administratívnych možností všetko, aby obyvateľstvo v pohraničných obciach bolo po definitívnom ohraničení zaradené do normálneho behu hospodárskeho života. Vzhľadom však na pokročilé ročné obdobie, nie je technicky možné všetky prekážky a nedostatky v krátkej dobe odstrániť.

Pri príležitosti obsadenia obce Slanec maďarským vojskom dňa 19. 12. 1938 Krajský úrad zistil, že správy o tomto vážnom incidente boli podávané jednak oneskorene, jednak nepresne. Je nutné, aby v takýchto prípadoch prednostovia úradov spolu s vojenskými i četníckymi veliteľmi neodkladne a na mieste samom zistili čo najpresnejšie všetky okolnosti a nepodávali správy, čerpané z výpovedí jednotlivcov, alebo dokonca odpočúvané medzi obyvateľstvom. Náležite vyšetrené a overené správy treba však podať bezodkladne (telefonicky) a tieto majú byť spracované sice stručne, ale výstižne.

Krajský prezident, v. z.
nečitateľný podpis, v. r.

SNA, ÚPV, kr. 1, č. 81318/38 prez.

24. december 1938, Bratislava.

Nariadenie Krajského úradu všetkým okresným náčelníkovi a policajnému riaditeľstvu v Bratislave a v Prešove, aby zabránili prechod maďarským vojakom cez demarkačnú čiaru a zakročili proti týmto prípadom.

V poslednom čase boli zistené prípady, že vojenské osoby maďarskej okupačnej armády so zbraňou prechádzajú cez demarkačnú čiaru a potulujú sa na území Slovenskej krajiny až do hĺbky dvoch kilometrov, kde sa dávajú hostiť od tunajších občanov maďarskej národnosti. Pritom v pohraničných oblastiach dochádza k rôznym neprístojniam a k znepokojovaniu ostatného obyvateľstva.